

*Клочко С. А., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

СПРИЙНЯТТЯ ЧАСУ ЯК ОДИН З ЕЛЕМЕНТІВ УСПІШНОГО ЛІДЕРСТВА

Питання щодо вивчення особливостей сприйняття часу людиною досі залишається актуальним і до кінця невивченим. Час є важливою і невід’ємною складовою частиною у житті людини. Іншими словами, можемо припустити, що в певному розумінні наше життя – це і є час, власне певний його проміжок, якщо розглядати час, як нескінченний односторонній перебіг, що протікає з минулого через сьогодні в майбутнє. На сьогодні існує безліч різних наукових точок зору щодо поняття часу, будь то філософські, фізичні або психологічні судження. Проте, основна позиція залишається одна: час – це дорогоцінний матеріал, яким ми володіємо, від правильного використання якого залежить, перш за все, становлення людини як особистості в рамках суспільства.

З точки зору клінічної трактовки, в основі сприйняття часу полягає системна діяльність різних відділів головного мозку, а не функціонування, так званого, особливого “центру”. Відповідно до сучасних навчань, у людини немає спеціального тимчасового аналізатора.

Це значить, що найімовірніше, уявлення про час може виникати на основі слухових, зорових, дотикових та інших відчуттів. Відповідно до навчань І. М. Сеченова, вагому роль у сприйнятті часу грають м’язово-суглобові відчуття. У своїй роботі “Елементи думки” вчений висунув кілька пунктів, наприклад, думки про роль м’язового почуття в аналізі і вимірі простору і часу.

Перш за все І. М. Сеченов до актів, що дають м’язові відчуття, відносив ходьбу. Він вважав, що в цьому звичному для нас явищі, а саме в різних чуттєвих сторонах акту ходьби, для людини укладені елементи не тільки для побудови чисел у всій їх визначеності, але й також для вимірювання довжин і невеликих ділянок часу. Крок в даному випадку ставитися до основної одиниці періодичного руху, котра здійснюється при ходьбі. Він виступає, як і в ролі просторової заходи, а також як і міра часу. Оскільки крок відстукував, він відчувається не тільки м’язами, але і слухом. Так виникає одночасність, асоціація двох відчуттів, кожне з яких підкріплює інше і дає чітке сприйняття тимчасового інтервалу.

У питанні про сприйняття часу ми можемо розрізнити: 1) що становить його чуттєву основу безпосереднє відчуття тривалості,

обумовлене в основному вісцеральної чутливістю; 2) власне сприйняття часу, розвивається на цій чуттєвій органічній основі.

Невеликі проміжки часу, заповнені, наприклад, розгляданням який-небудь картинки, після закінчення цього терміну зазвичай, як показали досліди ряду дослідників, більш-менш сильно переоцінюються, великі - недооцінюються. Ці дані можна узагальнити в закон заповненого тимчасового відрізка: чим більше заповненим і, отже, розчленованим на маленькі інтервали є відрізок часу, тим тривалішим він представляється. Цей закон визначає закономірність відхилення психологічного часу спогади минулого від об'єктивного часу.

Для часу переживання справжнього має місце зворотнє становище. Якщо минулий час в спогаді здається нам тим тривалішим, ніж воно було багатшим подіями, і тим коротше, ніж більш воно було порожнім, то щодо поточного часу навпаки: чим воно бідніше подіями і чим однеобразніше його перебіг, тим тривалішим, "тягучим" воно є в переживанні; чим багатша і набагато змістовніша його заповнення, тим непомітніше воно протікає, тим менше здається його тривалість. У цьому розчленуванні закону заповненого тимчасового відрізка на два протилежних за своїм змістом положення позначається якісна специфіка минулого і сьогодення. Минуле об'єктивізованих в своєму змісті і цілком визначається їм; події в ньому в неположни: вони тим самим розчленовують час і цим подовжують його для переживання. В даний момент, як би не було велике його заповнення, оскільки воно переживається як справжнє, воно по суті змикається в переживанні в одну єдність; заповнюють його подіями воно не розчленовується саме остільки, оскільки воно переживається як справжнє. При не заповненні пережитого часу в переживанні зазвичай створюється напруга, так що увага концентрується на самому перебігу часу, що в результаті як би подовжується.

Проблема часу є актуальною і до цього дня у багатьох науках. Особливу увагу їй приділяється у таких напрямках, як: філософія, фізика і психологія.

Єдиного органу сприйняття часу не існує. Є певна сукупність різноманітних механізмів, котрі відповідають за сприйняття часу.

Сприйняття часу завжди є суб'єктивним, вчасності воно залежить від обставин, віку людини, її статусу, діяльності і тд. Відносно час можна розтягнути або скоротити. Також слід відмітити, що чим старша людина, тим швидше для неї проходить час.

Список літератури:

1. Моїсеєва Н. І. Сприйняття часу людиною та її роль у спортивній діяльності / Н. І. Моїсеєва, Н. І. Караулова, С. В. Панюшкіна, О. М. Петров.

– Ташкент.: Медицина. – 1985. – С. 157

2. Гайденко П. П. Час. Тривалість. Вічність. Проблема часу в європейській філософії і науці / П. П. Гайденко. – М.: Прогрес-традиція. – 2006. – С. 459

3. Головаха Є. І. Поняття психологічного часу / Є. І. Головаха, А. А. Кронік // Категорії матеріалістичної діалектики в психології. – М.: Изд-во “Наука”. – 1988. – С. 199–215

4. Цуканов Б. І. Час у психіці людини / Б. І. Цуканов. – Одеса: Астропринт. – 2000. – С. 218

5. Елькін Д. Г. Сприйняття часу / Д. Г. Елькін. – М.: Изд-во АПН РРФСР. – 1962. – С. 312

*Мартиненко Є. О., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

РОЛЬ ПЕДАГОГА У РОЗКРИТТІ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Зараз коли наш світ дуже швидко змінюється, то також разом із цим росте конкуренція на ринку праці. Навколишні обставини вимагають від нас швидко адаптуватися, та мати необхідні вміння та навички, а також відповідати певним вимогам. Однією із таких є лідерство. На даний момент майже не залишилось сфер діяльності де не потрібен фахівець-лідер. І тому виходячи із сучасних тенденцій, кожен заклад вищої освіти, повинен покласти зусилля на розвиток лідерства у майбутніх фахівців.

Для початку варто визначити поняття “потенціал”. Згідно із тлумачним словником російської мови С. Ожегова і Н. Шведової потенціал це “можливість, тобто те, що існує в прихованому вигляді і може проявитися у відповідних умовах” [1, с. 571]. При сприятливих умовах потенціал проявляє себе для вирішення задачі, або для досягнення мети.

Період навчання у закладі вищої освіти є найбільш сприятливим для розвитку лідерства та розкриття лідерського потенціалу. Адже молоді люди продовжують формуватися як особистість, у них відбувається життєве самовизначення та професійне, молодь розвиває свої сильні якості та опановує нові компетенції, а також саме під час освітнього процесу та за його допомогою отримує можливість стати лідером [2].

Враховуючи вищевикладене можна чітко сказати, що провідна роль у становленні здобувача як лідера займає саме педагог. Педагог сам повинен бути лідером, який власним прикладом і відповідним цілеспря-